

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

I. УСТАВНИ ОСНОВ

Уставни основ за доношење овог закона садржан је у одредби Устава, према којој Република Србија уређује и обезбеђује, поред осталог, и «прикупљање статистичких и других података од општег интереса» (члан 97. тачка 11. Устава Републике Србије).

II. РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

С обзиром на то да се Република Србија налази у фази интензивних припрема за улазак у процес придруживања Европској унији, Закон о званичној статистици, поред многих других закона, мора бити усклађен с важећим препорукама и правном регулативом Уједињених нација и Европске уније.

У сарадњи са експертима EUROSTATА и UN/ECE из области статистике, сачињен је Мастер план развоја и хармонизације званичне југословенске статистике, који је усвојила Савезна влада СРЈ, на 91. седници, одржаној 26. децембра 2002. године. Овај документ садржи: глобалну оцену нашег статистичког система, план активности по предметним областима, план хоризонталних активности, и оцену потребних ресурса.

Нацрт закона о званичној статистици у целости је сачињен у складу са основним принципима и одредбама Мастер плана, којим је предвиђено да основну законску регулативу у области званичне статистике треба да чине два закона: и то један, којим се на нивоу државе уређује правни оквир статистичке институције и њених активности, а други је посебан закон, који се доноси за спровођење великих статистичких акција као што су попис становништва, попис пољопривреде и др.

Нацрт закона је сачињен у складу са најзначајнијим циљевима Мастер плана: да се омогући динамичан развој званичне статистике; да се на адекватан начин уреди односи између произвођача и давалаца података; да се створи основа за добијање најзначајнијих статистичких индикатора; да се развој званичне статистике усмери у правцу хармонизације методологија, класификација, номенклатура и статистичке праксе са међународним стандардима; да се повећа упоредивост наше званичне статистике са статистикама других земаља и статистикама на нивоу међународних организација; да се створи основ за хармоничну трансформацију статистичког система и да се промовишу улога и значај званичне статистике у друштву, као и да се подстакне могућност шире употребе њених података.

Приликом израде овог закона, примењени су основни принципи званичне статистике, које Мастер план промовише, као што су: званична статистика представља главни извор информација потребних за сагледавање стања и доношење одлука значајних за развој и управљање у области економије, за заштиту радне и животне средине, за праћење демографских и других друштвених кретања; да су статистички органи обавезни да, поштујући принципе статистичке науке и струке, као и професионалне етике, дефинишу методе и процедуре за прикупљање, обраду, чување и објављивање званичних статистичких података; да су статистички органи обавезни да, у циљу обезбеђивања коректне интерпретације објављених података, презентују изворе података, као и методе и процедуре примењене у прикупљању и обради података; да су појединачни подаци стриктно заштићени законом, те да се могу користити искључиво у статистичке сврхе, без обзира на то да ли се односе на физичка или на правна лица; да се обезбеди координација активности свих произвођача званичне статистике у оквиру статистичког система Србије.

Иначе, експерти EUROSTATА дали су, 2005. године, позитивну оцену овог закона, а у изради концепта и његове прве верзије непосредно је учествовао и господин Heinrich Brünger, директор Статистичког сектора UNECE.